T072 BL 2 (137) Những Công Việc Đệ Tử Phải Làm-Nêu Dẫn Về Phẩm Tạp Tụng Và Oai Nghi

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 28 1 NHÖÕNG COÂNG VIEÄC ÑEÄ TÖÛ PHAÛI LAØM Ñeä töû coäng truù, ñeä töû y chæ ôû gaàn Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ phaûi laøm caùc vieäc sau ñaây: Ñöùng daäy ñoùn tieáp; traû lôøi; laøm vieäc; laøm vieäc cho mình, laøm giuùp ngöôøi khaùc; vaán ñeà y baùt; töï caïo ñaàu, caïo ñaàu cho ngöôøi; duøng dao chöõa trò; cho vaø nhaän; laáy thöùc aên cho mình, laáy thöùc aên cho ngöôøi( ); töï mình trì kinh, daïy kinh cho ngöôøi; gôûi duïc, nhaän duïc; uoáng thuoác; rôøi khoûi cöông giôùi; toå chöùc cuùng döôøng; ñi khoâng thöa. 1. Ñöùng daäy tieáp ñoùn: Ñeä töû thaáy Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ töø xa neân ñöùng daäy ñoùn tieáp. Neáu ñang aên naêm moùn aên chính hoaëc thoï trì haïnh aên moät laàn khoâng theå ñöùng daäy ñöôïc thì neân cuùi ñaàu xuoáng. Neáu thoï trì haïnh aên moät laàn thì neân baïch vôùi thaày. Thaày neân hoûi: “OÂng coù theå aên moät laàn khoâng? Neáu chòu ñöïng ñöôïc thì neân thoï trì”. Neáu ñaùp: “Khoâng chòu ñöïng noåi”, thì neân baûo ñöøng thoï trì. Neáu ñeä töû thaáy thaày maø khoâng ñöùng daäy thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø khoâng ñöùng daäy ñoùn tieáp. 2. Traû lôøi: Khi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ goïi thì ñeä töû phaûi ñaùp. Neáu trong mieäng ñang ngaäm côm maø tieáng noùi khoâng khaùc thì neân ñaùp. Neáu khoâng theå ñöôïc thì ñôïi nuoát xong roài môùi ñaùp. Neáu thaày traùch: “Vì sao nghe ta goïi maø khoâng ñaùp”, thì neân noùi: “Vì trong mieäng ñeä töû ñang ngaäm côm”. Neáu thaày goïi maø khoâng ñaùp thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø traû lôøi. 3. Laøm vieäc: Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ baûo ñeä töû laøm vieäc aáy maø ñuùng phaùp thì neân laøm. Nhöng neáu baûo: “Goïi coâ gaùi aáy ñeán, laáy röôïu ñem laïi”, thì neân duøng lôøi nhoû nheï thöa laïi: “Con nghe noùi raèng caùc vieäc nhö vaäy laø phi phaùp, khoâng neân laøm”. Neáu thaày baûo laøm vieäc ñuùng phaùp maø khoâng laøm thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø baûo laøm vieäc. 4. Laøm vieäc cho mình vaø laøm vieäc vôùi ngöôøi: Neáu muoán laøm vieäc gì thì neân hoûi thaày: “Con muoán laøm vieäc aáy vôùi Moã giaùp. Thaày neân xem töôùng ngöôøi aáy, neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì neân baûo ñöøng laøm vieäc vôùi y. Neáu thaáy keû aáy kheùo trì giôùi thì neân cho pheùp coäng taùc. Neáu ñeán phieân mình laøm Duy na tröïc nguyeät thì neân baïch vôùi thaày. Nhö trong Thieân uy nghi ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø töï mình laøm vieäc vaø laøm vieäc vôùi ngöôøi. 5. Vaán ñeà y baùt: Khi muoán hô baùt hoaëc keâ ñaù laøm loø ñeå hô thì moãi vieäc ñeàu neân thöa vôùi thaày. Neáu khoâng theå thöa töøng vieäc moät, thì chæ caàn noùi: “Con muoán hô baùt”. Moät laàn thöa laø goàm taát caû. Khi hô baùt neân thöa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ coù muoán hô hay khoâng. Neáu baûo hô, thì neân hoûi caùi naøo hô tröôùc, caùi naøo hô sau hay laø hô chung moät laàn. Neáu baûo hô moät laàn thì neân hoûi caùi naøo ñeå treân, caùi naøo ñeå döôùi, tuøy thaày daïy neân laøm theo yù. Khi muoán nhuoäm y, neân thöa vôùi thaày; hoaëc khi giaët,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÂNG KYØ, Quyeån 28 2 vaù, naáu, taát caû ñeàu neân thöa. Neáu khoâng theå thöa töøng vieäc moät thì chæ caàn noùi: “Con muoán nhuoäm y”. Moät laàn thöa laø goàm taát caû. Khi nhuoäm y, tröôùc heát neân hoûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ coù muoán nhuoäm y hay khoâng. Neáu noùi: “Nhuoäm” thì neân hoûi caùi naøo nhuoäm tröôùc, caùi naøo nhuoäm sau hay nhuoäm cuøng luùc. Neáu baûo “Cuøng nhuoäm moät laàn”, thì neân nhuoäm y Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ tröôùc. Cuõng vaäy, khi vaù, khi nhuoäm, khi caàm, khoâng ñöôïc duøng y cuûa thaày goùi y cuûa mình maø neân laáy y mình goùi y thaày. Khi laøm caùc vieäc veà y baùt maø khoâng thöa vôùi thaày thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø nhöõng vieäc thuoäc veà y baùt. 6. Töï caïo ñaàu vaø caïo ñaàu cho ngöôøi khaùc: Khi mình muoán caïo ñaàu, neân thöa thaày. Thaày neân hoûi: - Ai caïo cho oâng? - Daï thöa Moã giaùp. - Moå giaùp coù bieát caïo khoâng? - Vieäc ñoù deã nhö trôû baøn tay. Thaày neân noùi: Khoâng neân. Nhöng neáu noùi “Bieát” thì thaày neân quan saùt ngöôøi aáy. Neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì cuõng neân baûo: “Khoâng neân”. Neáu thaáy y kheùo trì giôùi, thì neân noùi: “Caïo ñöôïc”. Khi muoán caïo ñaàu cho ngöôøi khaùc, neân thöa vôùi thaày: - Con caïo ñaàu cho Tyø-kheo Moå giaùp. Thaày neân hoûi: - OÂng coù caïo ñöôïc khoâng? Neáu ñaùp: “Vieäc ñoù deã nhö trôû baøn tay coù gì maø khoâng laøm ñöôïc”, thì thaày neân noùi: “Khoâng neân laøm”. Neáu ñeä töû noùi: “Con coù theå laøm ñöôïc”, thì thaày neân xem töôùng y, neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì neân noùi: “Khoâng neân laøm”. Neáu thaáy y kheùo trì giôùi thì thaày neân noùi: “YÙ kieán aáy raát hay”. Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ vaøo xoùm laøng, roài thôï caïo ñaàu ñeán muoán caïo ñaàu thì mình neân baïch vôùi caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc: “Con muoán caïo ñaàu”. Sau khi thaày trôû veà, neân thöa laïi cho thaày bieát. Khi thaày ñi khoûi thì mình ñöôïc nhôø thôï caïo, caïo ñaàu cho mình. Ñoù goïi laø caïo ñaàu cho mình vaø caïo ñaàu cho ngöôøi khaùc. 7. Duøng dao chöõa beänh: Khi muoán moå muït nhoït cho ngöôøi khaùc neân thöa vôùi thaày: - Con moå muït nhoït cho Tyø-kheo Moå giaùp. Thaày neân hoûi: - OÂng laøm coù ñöôïc khoâng? Neáu ñaùp: “Vieäc naøy deã nhö trôû baøn tay maø coù gì laøm khoâng ñöôïc”, thì thaày neân noùi: - Khoâng neân laøm.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÂNG KYØ, Quyeån 28 3 Neáu noùi: “Con coù theå laøm”, thì thaày neân xem töôùng, neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì neân noùi: - Khoâng neân laøm. Neáu thaáy y kheùo trì giôùi, thì neân hoûi muït nhoït ôû choã naøo. Neáu noùi: “ÔÛ choã baån thæu”, thì neân noùi: - Trong phaïm vi caùch coác ñaïo (haäu moân) boán loùng tay khoâng neân chaïm ñeán. Neáu leå ñaàu ra maùu, hoaëc chöõa trò caùc muït ôû choã khaùc thì neân laøm. Khi muoán phaù muït nhoït cuûa mình, neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi ôû choã naøo. Neáu cho bieát ôû choã baån thæu thì neân baûo khoâng neân laøm. Neáu noùi raèng ôû nhöõng nôi khaùc thì caùch xöû trí nhö ôû treân. Ñoù goïi laø duøng dao ñeå chöõa beänh. 8. Cho vaø laáy: Khi muoán cho ai vaät gì, neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi: - Cho ai? Neáu noùi: “Cho quaû phuï, ñoàng nöõ, daâm nöõ, boïn voâ laïi, keû hung aùc, Tyø-kheo-ni mang tieáng xaáu, Sa-di ni mang tieáng xaáu, Tyø-kheo khoâng kheùo giöõ giôùi”, thì neân baûo: - Khoâng neân cho vaø thaân caän vôùi nhöõng haïng ngöôøi nhö vaäy. Neáu

cha meï khoâng tin Tam baûo, thì neân ít lui tôùi. Neáu coù loøng tin thì neân cung caáp taän tình ñöøng ñeå thieáu thoán. Khi muoán laáy vaät cuûa ngöôøi khaùc neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi: - Ai cho oâng? Neáu ñaùp: “Do ñoàng nöõ, cho ñeán Tyø-kheo khoâng kheùo giöõ giôùi cho con”, thì neân baûo: - Chôù neân giao du thaân maät vôùi nhöõng haïng ngöôøi naøy. Neáu ñaùp: “Ngöôøi ñoù kheùo giöõ giôùi”, thì neân baûo: “Cöù laáy”. Hoûi: - Khi cho hay nhaän vaät chöøng côõ naøo thì khoâng caàn thöa vôùi thaày? Ñaùp: - Nhö chöøng nöûa sôïi chæ hay nöõa böõa aên. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp cho

vaø laáy khoâng caàn thöa. 9. Laáy thöùc aên cho ngöôøi, laáy thöùc aên cho mình: Khi ngöôøi khaùc nhôø mình ñi laáy thöùc aên thì phaûi thöa vôùi thaày: - Con laáy thöùc aên giuùp cho Tyø-kheo Moå giaùp. Thaày neân hoûi: - Vò Tyø-kheo aáy vì sao khoâng ñi laáy? Ñaùp: “AÂn ôû ñoù cöïc khoå, aên ôû ñaây söôùng hôn”, thì neân noùi: - Neáu vì muoán söôùng thì ñöøng coù nhôø ngöôøi ta. Neáu laáy giuùp cho Duy na hay ngöôøi beänh thì neân xem töôùng ngöôøi aáy. Neáu y khoâng kheùo trì giôùi thì neân noùi: - Khoâng neân ñi. Neáu noùi: “Ñeán phieân con ñi laáy”, thì neân baûo: - Laáy baùt cuûa ngöôøi aáy röûa cho saïch roài hôïp chung vôùi baùt cuûa mình caàm theo. Neáu noùi: “Ngöôøi aáy kheùo trì giôùi”, thì neân baûo: - Haõy laáy giuùp cho oâng ta. Neáu muoán nhôø ngöôøi khaùc ñi laáy giuùp thöùc aên thì neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi: - Vì sao oâng khoâng ñi? Neáu ñaùp: “AÂn ôû ñoù cöïc khoå, aên ôû ñaây söôùng hôn”, thì neân noùi: “OÂng vì thích söôùng neân khoâng theå ñöôïc”. Neáu (ngöôøi ñeä töû naøy) ñang laøm Duy na hay bò beänh, thì neân hoûi: - OÂng nhôø ai ñi laáy? Ñaùp: - Moå giaùp. Neáu thaáy y khoâng kheùo trì giôùi, thì neân noùi: - Khoâng theå ñöôïc. Neáu ñaùp: “Ñeán phieân ngöôøi aáy laáy phaàn cho con”, thì neân baûo: - Neân nhôø ngöôøi khaùc, hoaëc laø ngöôøi cuøng moät Hoøa thöôïng, A-xaøleâ, hoaëc laø ngöôøi kheùo trì giôùi ñi laáy giuùp. Ñoù goïi laø ñi laáy thöùc aên cho mình, laáy thöùc aên cho ngöôøi. 10. Ñoïc kinh, daïy kinh cho ngöôøi: Khi muoán daïy Kinh cho ai neân thöa vôùi thaày. Thaày neân hoûi: - Daïy Kinh cho ai? Ñaùp: - Daïy Kinh cho Tyø-kheo Moå giaùp. Laïi hoûi: - Daïy Kinh gì? Neáu ñaùp: “Kinh Sa Loä Da Ñaø”, thì neân noùi: - Khoâng ñöôïc, Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp. Neáu noùi: “Chuù Kinh”, thì neân noùi: - Ñöôïc, nhöng haõy baûo oâng ta ñöøng duøng Kinh naøy ñeå laøm keá sinh

soáng. Neáu ñaùp: “Kinh A Haøm”, thì thaày neân xem töôùng anh ta, neáu khoâng kheùo trì giôùi, thì neân noùi: - Khoâng ñöôïc. Neáu thaáy kheùo trì giôùi thì neân hoûi: - Ngöôi ñoïc Kinh coù troâi chaûy khoâng? Ñaùp: “Khoâng troâi chaûy, ñeå con hoûi laïi oâng ta roài con seõ daïy”, thì neân noùi: - Khoâng neân daïy. Neáu ñaùp: “Ñoïc troâi chaûy”, thì neân baûo: - Cöù daïy. Khi mình muoán ñoïc Kinh cuõng phaûi thöa vôùi thaày, nhö caùch thöùc ôû treân. Ñoù goïi laø töï mình ñoïc Kinh, daïy Kinh cho ngöôøi. 11. Gôûi duïc, nhaän duïc: Khi gôûi duïc hay nhaän duïc neân thöa vôùi thaày, nhö vaán ñeà laáy thöùc aên. 12. Uoáng thuoác: Khi muoán oáng thuoác tröôùc heát phaûi thöa vôùi thaày. Neáu ñaõ ngoài roài muoán uoáng söõa tröôùc roài aên sau thì duø khoâng thöa maø uoáng, cuõng khoâng coù toäi. 13. Rôøi khoûi cöông giôùi: Khi muoán rôøi khoûi Taêng giaø lam chöøng hai möôi laêm khuyûu tay neân

thöa vôùi thaày roài môùi ñi. Neáu ñi kinh haønh hoaëc ngoài thieàn neân thöa ñeå thaày bieát choã. Neáu ñang ôû tröôùc thaày maø muoán ñi ñaïi tieåu thì neân cuùi ñaàu toû söï cung kính roài môùi ñi. Neáu khoâng ôû tröôùc thaày thì khoâng toû söï cung kính, khoâng coù toäi. 14. Toå chöùc boá thí roäng raõi: Neáu muoán toå chöùc boá thí lôùn, neân thöa vôùi thaày: - Con muoán boá thí heát taát caû nhöõng vaät sôû höõu cuûa con. Thaày neân noùi: - Ngöôøi xuaát gia caàn phaûi coù ba y, bình baùt, toïa cuï, tuùi loïc nöôùc, giaøy da. Neáu ñeä töû noùi: "Ngoaïi tröø caùc vaät vöøa keå, coøn taát caû caùc thöù khaùc con muoán boá thí heát", thì thaày neân xem töôùng ngöôøi aáy, neáu y khoâng kheùo trì giôùi, khoâng chòu tuïng Kinh, haønh ñaïo, neân noùi: - Ñoàng yù. Neáu thaáy y kheùo trì giôùi, thöôøng ñoïc tuïng haønh ñaïo, thì neân noùi: - Boá thí chaúng phaûi laø giaûi phaùp toát nhaát. OÂng nhôø caùc vaät aáy laøm phöông tieän (nhö laø moùn thuoác) ñeå maø toïa thieàn, tuïng kinh, haønh ñaïo. Neáu noùi: "Con coù thaân nhaân cung caáp cho y phuïc aåm thöïc vaø thuoác chöõa beänh roài", thì thaày neân noùi: - Neáu theá thì thaày ñoàng yù. Ñoù goïi laø boá thí roäng raõi. 15. Thöa thaày roài môùi ñi: Khi muoán ñi ñaâu phaûi thöa tröôùc vôùi Hoøa

thöôïng, A-xaø-leâ khoâng ñöôïc ñeå ñeán luùc ñi roài môùi thöa, maø phaûi thöa tröôùc chöøng moät thaùng, nöûa thaùng: - Ñeä töû muoán ñeán quoác ñoä ôû moã phöông. Thaày neân hoûi: - Veà vieäc gì maø ñi? Neáu noùi: "ÔÛ ñaây Taêng laøm vieäc cöïc khoå, ñoïc kinh, tuïng kinh cöïc khoå quaù; Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ coøn baûo: aên ít, uoáng ít, thöùc nhieàu coøn ôû nôi kia thì soáng söôùng hôn", thì thaày neân noùi: - OÂng vì theá maø xuaát gia, vì sao laïi khöôùc töø söï cöïc khoå? Neáu noùi: "Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ lo vieäc kinh doanh, khoâng daïy Kinh cho con, neân con phaûi ñi", maø mình coù theå daïy ñöôïc thì neân baûo: - Ñöøng ñi. Neáu mình khoâng theå daïy ñöôïc maø trong chuùng coù ngöôøi kheùo trì giôùi, tuïng Kinh löu loaùt thì neân baûo ñeán ngöôøi ñoù thuï giaùo. Neáu cuõng khoâng coù maø ôû nôi kia coù Tyø-kheo quen bieát ña vaên thì neân gôûi gaám cho hoï. Neáu luùc ñi khoâng thöa vôùi Hoøa thöôïng, thaày y chæ maø ñi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. ÔÛ ñaây, ñeä töû coäng truù, ñeä töû y chæ ñoái vôùi Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ phaûi laøm nhöõng vieäc aáy. Ñoù goïi laø thöa vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ roài môùi ñi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.